

Sztálin, a cipészgyerek

2020 május 09. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

December 21-re esik a téli napforduló: ezen a napon a leghosszabb az éjszaka.

Az ókorban ettől a naptól kezdve jöttek a búskomorrá vált lelkek vidámítására az ünnepek, Saturnus istené Rómában, aztán a császárság idején Mithrasé, a bikán ülő napistené s végül Jézus születéséé.

A kommunizmus oroszországi, majd kelet-európai győzelme után Sztálin születésnapját ünnepelték milliók nemegyszer vallásos révületben. Az angol Wikipédia szerint az új napisten, Joszif Dzsugasvili három nappal előbb látta meg a napvilágot, de hatalmi megfontolásokból végül a téli napfordulón ünnepeltette meg születésének napját. (Lehet, hogy egy évet is csalt, mert ötvenedik életévét megünneplend? 1879 tőnt előnyösebbnek: ekkorra már teljesen leszámolt a trockiji ellenzékkel.)

A kis Joszif Goriban – amelynek akkor ötezer lakója közt grúz, örmény, zsidó és tatár is akadt – egy kis kunyhóban cseperedett fel. A kunyhóban kemence, asztal, pár ormótlan szék és szalmával bélelt fekvőhely volt: 1937-ben Berija márványcsarnokot emeltetett föléje. A Kelet mondavilágába illő mozzanat: Jézus születésének nyomorúságos barlangja fölé is díszes templom épült.

Apja – egy iszákos cipész – rendszeresen verte, s a kisfiú, mint szlovén életrajzírója, Mikeln írja, „meggyőlölte az apját, aztán meggyőlölt minden apát, minden feljebbvalót, minden erősebbet és végül minden embert is”. (A fiatalokúak tököli börtönében az ifjú gyilkosok anamnézise hasonló, csak az apák cipésmestersége tőnt el a korrall.) Vallásos, ám írástudatlan anyja nem tudta megvédeni: pletyka szinten az is az utókorra maradt, hogy nem az öreg Visszarion Dzsugasvili volt az atya.

(Ahogy Hitlernél a Rothschild vérvonallal huzakodnak elő, itt egy magas rangú cári hivatalnokkal, akinél az anya, Jekatyerina cselédkedett.) A mélyen hívő asszony révén a fiú a tbiliszi ortodox papneveldebe került, verseket írt – A holdhoz című költeménye a grúz költészet 1939-es orosz nyelvű antológiájába is bekerült –, majd tagja lett az egyik akkor alakult titkos munkáskörnek, s ötödévesen „ügyszólván a kápolna lépcsőin lett forradalmárrá”. Valószínűleg

a sztálini stílust, a rövid kérdéseket, világos válaszokat és a logikailag megfellebbezhetetlen végkövetkeztetéseket a tbiliszi szemináriumnak és oktatóinak köszönheti az egész európai kommunista mozgalom.

A bolsevik párt rövid története cím? kötelez? olvasmány marxi-lenini zsargonján átüt az orosz pravoszlávia és katekizmus – jegyzi meg Mikeln.

Sok mozgalmi név és álnév után az ifjú Dzsugasvili végül kiköt Sztálinnál. (Nekünk is volt Aczél elvtársunk, csak egy kicsit kisebb: az ? köpenyéb?l bújt el? a demokratikus ellenzék.)

Aztán Leninnek és az Ohranának, a cár politikai rend?rségének köszönhet?en egyik legjobb szervez?je lett az illegális bolsevik sejteknek. Ezek lényegében kett?s frontot képeztek: kint a rend?rség volt az ellenfél, bent pedig akár az elvtársak ellenében is kellett érvényesíteni a központi vonalat. A bolsevik sejtek a kor leghatékonyabb mozgósító szervei voltak, er?ben és er?szakosságban messze felülmúlták a szabadk?m?ves páholyokat, amelyek intellektualizmusa a l?ni vagy nem l?ni dilemmájában gyakorta bizonyult haszontalannak. 1907 és 1917 között Sztálin hét évet töltött börtönben és szám?zetésben, szökéseir?l ? maga gyártotta a legendákat.

A prágai tavasz egyik kiváló írója és esszéistája, Ladislav M?a?ko feltételezi, hogy Tuhacsevszkij marsall, amikor Sztálin félreállításán tépel?dött, olyan iratok birtokába jutott, amelyek az Ohranával való szoros, feltehet?en ügynöki kapcsolatára utaltak. Sztálin gyorsan lépett: lefejezte a vezérkart és megsemmisítette a dokumentumokat. Lehet, hogy a harmincas évek végének nagy levéltári átvilágításai és iratmegsemmisítései ezzel az üggyel szorosan összefüggtek?

A nagy perek idején a szegény cipészgyerek vörös cárrá, napistenné változott át. Népmesei fordulat, nem? A gyerekek karácsonyfáin – miközben megszületett az a törvény, hogy fiatakorúak 12 éves koruk betöltése után kivégezhet?k – pópák, angyalok és fasiszták, vöröskatonák, spanyol milicisták, a Vörös Hadsereg csokoládé tankjai és szaloncukor repül?i függöttek. Az els? tétova kísérletek után 1936 karácsonján, a második terrorhullám csúcsán – amikor nem gy?zték elégetni Moszkva környékén a f?város börtöneiben kivégzettek hulláit – már számtalan gyertya égett a birodalom nagyvárosaiban felállított óriás, csúcsukon vörös csillaggal díszített feny?fákon.

A pánszlávizmus titkait kutató Gogolák Lajos nem véletlenül írta, hogy Sztálin központi szerepe a karácsonyi ünnepekben „igen jelent?s folyamatot jelöl. Sztálin és a nép hivatalosan ápolt és már szellemi szférákba emelt kapcsolatát. A mostani orosz nép tudatában úgy él Sztálin, mint a haza újjáteremt?je; Sztálin és a szovjet patriotizmus elválaszthatatlanok ... Sztálin divinációjában már valósággal »nemzeti« mítosz szükséglete jelentkezik – és Sztálin hivatalosan táplált politikai mítosza lassan már áttev?dik a vallásos szférák közé.” Lenin, a nagy halott ereje is e természetfölötti legitimitást támasztja alá. A nagy terror árnyékában a népelet kutatói buzgón gy?jtötték a Lenin- és Sztálin-mondakört.

A keleti mohamedán köztársaságokban – írta Gogolák – Lenin szinte isteni személyként t?nt fel a nép között, materialista messianizmusát és osztályharcos forradalmiságát a Kelet népei jól összeegyeztették azzal a hittel, hogy Allah küldötteként jelent meg a földön. Az NKVD jelentéseiben Lenin és Sztálin kultusza – ekkor merül fel, hogy az ?si Chorezm okos vízgazdálkodását felelevenítve egész Szovjet-Közép-Ázsiát öntözhet?vé tegyék – természetes fokmér?je volt a szovjet hatalom és az új orosz birodalmi gondolat elfogadásának.

A diktátor halála leírásában még a valóság is népmesei elemként jelenik meg. Ponomarenkó visszaemlékezéseit olvasva Berija híres jelenete, az utolsó aktus az istenség hatalma el?tt pont ilyen. „Meghalt a zsarnok, szabadok vagyunk!” – kiált fel a politikai rend?rség feje, mire a haldokló kinyitja a szemét. Berija térdre esik, bocsánatért esedez, a kezét csókolgatja. S abban a pillanatban, mikor Sztálin meghal, kocsjába ül és elhajt.

magyarhirlap.hu – Tamáska Péter

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
